

Vergaderjaar 2000–2001 Nr. 256

26 448

Toekomstige structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 10 april 2001

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft op 6 februari 2001 een brief gezonden aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over een tweetal met elkaar samenhangende onderwerpen. In de eerste plaats ging de commissie in op haar rol, plaats en betrokkenheid bij beleids- en wetgevingsprocessen op het terrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in algemene zin. Het tweede deel van haar brief spitste de commissie toe op de beleidsvoorbereiding, de beleidvorming en het daaruit voortvloeiende wetgevingsproces met betrekking tot het traject Structuur Uitvoering Werk en Inkomen. De brief van de commissie werd op 20 maart 2001 door de minister van een antwoord voorzien.

Van het aldus gevoerde schriftelijke overleg brengt de commissie hiermee verslag uit.

De voorzitter van de commissie,
Kneppers-Heijnert

De griffier van de commissie,
Nieuwenhuizen

¹ Samenstelling: Ginjaar (VVD), Jaarsma (PvdA), Veling (RPF/GPV), Van Leeuwen (CDA), Van den Berg (SGP), Hofstede (CDA), Bierman (OSF), Hessing (D66), Ruers (SP), Wolfson (plv. voorzitter) (PvdA), Lodders-Efferich (CDA), Swenker (VVD), Kneppers-Heijnert (VVD) (voorzitter) en De Wolff (GL).

Den Haag, 6 februari 2001

De vaste commissie voor Sociale zaken en Werkgelegenheid heeft zich onlangs beraden over de wijze van behandeling van het wetsvoorstel ter vaststelling van de begroting van Uw ministerie en van het wetsvoorstel m.b.t. de vaststelling van de begroting van het Spaarfonds AOW (resp 27 400 XV en 27 400 E). Unaniem kwam de commissie tot de slotsom dat een traditionele begrotingsbehandeling, dwz een plenair begrotingsdebat, voorbereid met een verslag houdende een aantal schriftelijke vragen, dit jaar niet dient plaats te vinden. Een dergelijk debat zou naar het oordeel van de commissie teveel het karakter krijgen van een «herhaling van zetten» gelet op het feit dat commissie en regering in het afgelopen jaar, bij gelegenheid van de behandeling van een groot aantal wetsvoorstellen, vele malen met elkaar van gedachten hebben kunnen wisselen. Tegelijkertijd bevindt de voorbereiding van veel nieuwe wetgeving zich in een zodanig stadium, dat enigerlei behandeling door de Eerste Kamer op dit moment een aantasting van het primaat van de Tweede Kamer zou betekenen.

Omtrent beide genoemde begrotingswetsvoorstellen zal de commissie dan ook blanco eindverslagen uitbrengen waarna de wetsvoorstellen als hamerstukken zullen worden afgehandeld.

Tijdens het zojuist vermelde beraad heeft de commissie geconcludeerd dat het nochtans wenselijk is met U, in eerste instantie langs schriftelijke weg, van gedachten te wisselen over een aantal aspecten die samenhangen met de rol, de plaats en de betrokkenheid van de vaste commissie bij de beleidsprocessen op Uw ministerie, in het bijzonder waar die processen uitmonden in wetgeving. Aan het slot van de daaromtrent geformuleerde overwegingen legt de commissie U een concreet verzoek om inlichtingen voor.

Binnen de commissie bestaat een breed gevoelde onvrede over haar rol, plaats en betrokkenheid bij het beleids- en wetgevingsproces. Die onvrede heeft een aantal oorzaken.

In de eerste plaats constateert de commissie dat niet zelden met de uitvoering van in wetsvoorstellen opgenomen voornemens reeds is of wordt aangevangen nog vóórdat de Eerste Kamer het wetsvoorstel heeft aanvaard, resp. het wetsvoorstel in het Staatsblad is geplaatst.

In de tweede plaats bereiken de commissie vaak op onderscheiden momenten wetsvoorstellen die onderdeel uitmaken van een meeromvattend en samenhangend pakket wetsvoorstellen. Als gevolg van deze op een salamitactiek lijkende procedure van voorbereiding en indiening van dergelijke wetsvoorstellen is de commissie niet of nauwelijks nog bij machte de onderlinge samenhang en consistentie van deze wetsvoorstellen te beoordelen.

Een derde factor die ertoe leidt dat de commissie meent in afnemende mate invloed te hebben op het beleids- en wetgevingsproces is gelegen in de omstandigheid dat beleidsvorming meer en meer plaats vindt in een interactief proces tussen ministerie en diverse maatschappelijke instellingen. De vaste commissie, die, voorzover het het wetgevingsproces betreft, toch al aan het einde van een lange besluitvormingsketen opereert, ziet haar beïnvloedingsmogelijkheden daarmee sterk afnemen. Tenslotte is de informatievoorziening aan de commissie niet optimaal omdat in toenemende mate tal van brieven, notities en missives die de regering in het kader van het wetgevingsproces toezendt aan de Tweede Kamer niet als zgn. witte stukken worden gedrukt en ook overigens niet in afschrift aan de Eerste Kamer worden gezonden.

Terwijl het bovenstaande het beleidsvormings- en wetgevingsproces in meer algemene zin betreft en de commissie Uw reactie op haar overwegingen gaarne tegemoet ziet, acht de commissie deze meer in het bijzonder van toepassing op de beleidsvoorbereiding, de beleidsvorming en het daaruit voortvloeiende wetgevingsproces met betrekking tot de implementatie van het traject Structuur Uitvoering Werk en Inkomen, het zgn. SUWI-traject. De haar ter beschikking staande informatie, o.a. in de memorie van toelichting op begrotingshoofdstuk XV is zo summier en gedateerd dat de commissie volstrekt onvoldoende inzicht heeft in de voortgang van dit complexe wetgevingsproces.

De commissie verzoekt U daarom in de eerste plaats haar een overzicht te doen toekomen van de huidige stand van zaken aangaande alle in het SUWI-traject opgenomen wetsvoorstellen, alsmede overzichten van de reeds doorlopen procedures en de planningsgegevens ten aanzien van de nog te doorlopen procedures van die wetsvoorstellen.

In de tweede plaats wenst de commissie te beschikken over een compleet overzicht van ontwikkelingen die, ondanks het feit dat ze niet conform vigerende wetgeving zijn, in gang gezet zijn, resp. worden (zie bijv. de splitsing van de arbeidsvoorzieningsorganisatie). In de derde plaats is de commissie, voor zover het betreft de materiële voortgang van het veranderingsproces, verontrust door de opmerking in de eerste Voortgangsrapportage van het SUWI-proces van 13 oktober 2000 (TK 200–2001, 26 448, nr 16, blz.10) dat «het verschil in aanpak slechts langzaam in het veld doordringt». De commissie vraagt U daarom, met inachtneming van de daarover bij de openbare behandeling van Uw begroting voor het jaar 2000 door deze Kamer gestelde vragen, een beeld te geven van de voortgang in het verandermanagement en mee te delen hoe het staat met (1) de verbetering van de keuringspraktijk in het licht van een tweetal recente en verontrustende rapportages van het CTSV en (2) het tijdig beschikbaar komen van gelden voor preventie en reïntegratie, waarover haar nog steeds veel klachten bereiken.

De commissie stelt zich voor over Uw reactie op deze brief op een nader te bepalen datum met U mondeling van gedachten te wisselen.

De griffier van de commissie,
B. Nieuwenhuizen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 maart 2001

Onderwerp: Positie EK in beleids- en wetgevingsproces

Op 6 februari 2001 ontvingen wij van uw commissie een brief, waarin u aangaf met ons van gedachten te willen wisselen over rol, plaats en betrokkenheid van uw commissie bij de beleidsprocessen van SZW, in het bijzonder waar die processen uitmonden in wetgeving. Uw commissie merkt op volstrekt onvoldoende inzicht te hebben in de voortgang van het SUWI-traject. Met uw commissie ben ik van oordeel dat het gewenst is dat de informatie-voorziening aan uw commissie zodanig dient te zijn dat er sprake is van voldoende inzicht. Het spreekt voor zich dat wij er alles aan zullen doen om uw commissie dat inzicht ook te geven. Deze, mede namens Staatssecretaris Verstand en Staatssecretaris Hoogervorst opgestelde, brief beoogt daaraan bij te dragen.

De door u beschreven gang van zaken in het beleids- en wetgevingsproces heeft mijns inziens wezenlijk te maken met de rol van de Staten-Generaal bij complexe wetgevingsprojecten in het algemeen en van de Eerste Kamer in het bijzonder, gelet op haar positie in het staatsbestel en met name in het wetgevingsproces.

Daarover is, zowel in de Eerste Kamer als in de Tweede Kamer, nog niet zo lang geleden uitvoerig van gedachten gewisseld naar aanleiding van het kabinetsstandpunt «Wetgeving en uitvoering; de positie van de Staten-Generaal bij wetgevingsprojecten die een vroegtijdige voorbereiding van de uitvoering vergen» (Kamerstukken II, 1996–1997, 25 428 nrs. 1 en 2 en Handelingen Eerste Kamer, 21 oktober 1997). Het lijkt daarom zinvol om met betrekking tot de algemene opmerkingen van uw commissie kort stil te staan bij die gedachtewisseling, om vervolgens in concreto in te gaan op uw vragen over het SUWI-traject.

Algemeen

Eerst een enkele reactie op de vier algemene, door uw commissie aangevoerde punten.

a. De problematiek van de vroegtijdige voorbereiding van de uitvoering van wetgeving, die overigens óók speelt met betrekking tot de Tweede Kamer, was het eigenlijke onderwerp van de in 1997 met beide Kamers gevoerde discussie, waaraan ik hierboven refereerde. In de nota Wetgeving en Uitvoering (Kamerstukken II, 1996–1997, 25 428 nr. 1) gaf het toenmalige kabinet het volgende dilemma aan: «Aan de ene kant moet het primaat van de wetgever worden gewaarborgd, aan de andere kant moeten democratisch gewenste besluiten ook zo snel en efficiënt mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Meer nog dan bij de Tweede Kamer speelt dit dilemma bij de Eerste Kamer, aangezien die kamer de laatste schakel vormt in het wetgevingsproces en zij bovendien slechts over het zware middel van verwerping van een wetsvoorstel beschikt.»

Een tijdige voorbereiding van de implementatie van regelgeving is, volgens het kabinets-standpunt, van groot belang, omdat met name grootschalige reorganisatieprocessen onaanvaardbaar veel tijd in beslag zouden nemen, indien met de voorbereiding van de uitvoering pas zou mogen worden aangevangen nadat de betrokken regelgeving in het Staatsblad is geplaatst. Daarbij werd mede van belang geacht, dat het

vanwege de onzekerheid die een te lang proces voor de betrokken organisaties en hun personeel met zich meebrengt, belangrijk is om de vaart erin te houden en dat bij het tot stand brengen van de regelgeving ook kan worden geprofiteerd van inzichten en ervaringen, die bij de voorbereiding van veranderingen worden verkregen.

Zowel in de eerder aangehaalde nota als in het daaropvolgende debat met Tweede en Eerste Kamer is bij het doordenken van dit dilemma echter herhaaldelijk gesteld, zowel door de Kamers als door het kabinet, dat, gelet op de constitutionele rol van het parlement, onomkeerbare beslissingen vermeden moeten worden. De uitvoerende macht moet in elk geval de grenzen van de geldende wet in acht nemen, óók bij de voorbereiding van veranderingen. Het primaat van de politiek en het primaat van de plaatsing in het Staatsblad (zoals de minister-president dat uitdrukte) staan, ook voor het kabinet, voorop.

Daarbij zijn wij er ons scherp van bewust, dat beslissingen ter voorbereiding van de uitvoering weliswaar niet «onomkeerbaar zijn», doch dat zij soms slechts met grote moeite kunnen worden teruggedraaid (desinvesteringkosten). Dat kan – zo beseffen wij terdege – bijdragen aan het gevoel van de Eerste Kamer, in bepaalde gevallen voor het blok te worden gezet. Van de andere kant is het soms werkelijk noodzakelijk om stappen te doen ter voorbereiding van de uitvoering. Het omgaan met een dergelijk dilemma vraagt om zorgvuldigheid van alle betrokken partijen.

Er is geen blauwdruk te geven, zo blijkt ook uit de discussies van 1997, voor de beste wijze waarop de Eerste Kamer in het beleids- en wetgevingsproces betrokken kan worden. Uitvoerig is van gedachten gewisseld over de mogelijkheid en wenselijkheid om ook de Eerste Kamer via het voorleggen van een beleidsnota tijdig te betrekken. Daarbij werd vanuit de Tweede Kamer uitgesproken, dat men zich kon voorstellen dat de Eerste Kamer de handen wil vrijhouden om achteraf (na besluitvorming door de Tweede Kamer) over de zaak te oordelen, terwijl ook werd opgemerkt dat het, gelet op de rol van de Eerste Kamer, merkwaardig zou zijn, als de Eerste Kamer bij het bespreken van een beleidsnota tot andere accenten zou komen als de Tweede Kamer. Ook in uw Kamer werden verschillende accenten gelegd bij de beoordeling van het instrument beleidsnota. Enerzijds werd opgemerkt, dat de beleidsnota dienstig kan zijn om bij belangrijke zaken de invloed van de Eerste Kamer te waarborgen (Handelingen I, 21-10-1997, blz. 2-25), anderzijds werd van diverse kanten opgemerkt (pag. 2-30 en 2-33) dat het gebruik van de beleidsnota ongeschikt is voor de Eerste Kamer, omdat zij dan «geen ambachtelijk oordeel geeft over een concreet wetgevingsproces», maar «dichter bij het politieke vuur schuift».

Een andere suggestie die in uw Kamer werd gedaan (pag. 2-30) was, om de begrotings-behandeling «aan te grijpen om schoten voor de boeg te geven». In het kader van de behandeling op 16 mei 2000 van de begroting van SZW 2000 is dit ook gebeurd, met name ten aanzien van SUWI (Handelingen Eerste Kamer, 16 mei 2000). Een aantal sprekers heeft het zgn. Nader Kabinetsstandpunt SUWI aangegrepen om behatenswaardige kant-tekeningen te plaatsen bij de kabinetsvoornemens op dit gebied. Tevens is aan de orde gekomen dat de Veranderorganisatie SUWI, een apart onderdeel van het departement, belast zal worden met de voorbereiding van de implementatie, alsmede de wens van de Tweede Kamer om het SUWI-proces aan te merken als «groot project». In het vervolg van deze brief kom ik hierop naar aanleiding van uw specifieke vragen over SUWI nog nader terug.

Een andere geschikte optie om problemen te ondervangen is, volgens het kabinetsstandpunt, een geïntegreerde planning van wetgeving en uitvoering, en het maken van heldere afspraken tussen de partners in het

wetgevingsproces; daarbij kan de bespreking van de periodieke (voortgangs)overzichten van spoedeisende wetgeving dienstig zijn. Dit geschiedt wat SUWI betreft in het kader van de afspraken met de Tweede Kamer over de aanwijzing van SUWI tot «groot project». De daarop betrekking hebbende informatie bereikt ook uw kamer in de vorm van gedrukte Kamerstukken (witte stukken).

Samenvattend kan gesteld worden dat voor ons duidelijk was, en nog steeds is, dat het hierboven geschetste dilemma niet op een eenvoudige wijze valt op te lossen. Daarbij tekenen wij nadrukkelijk aan dat wij de zorg van het parlement delen dat aan het primaat van de politiek en de verschillende posities die de beide kamers daarbij innemen, ook bij ingewikkelde veranderingsprocessen recht moet worden gedaan. Om die reden stellen wij de thans door uw commissie geëntameerde gedachte-wisseling dan ook op hoge prijs. Van onze kant zullen wij trachten u zo goed mogelijk te informeren.

b. U geeft aan dat de commissie vaak op onderscheiden momenten wetsvoorstellen bereiken die onderdeel uitmaken van een meeromvattend en samenhangend pakket wetsvoorstellen. De commissie stelt, als gevolg van deze op een salamtactiek lijkende procedure, niet of nauwelijks nog bij machte te zijn de onderlinge samenhang en consistentie te beoordelen.

Allereerst zij opgemerkt dat wij volledig begrip hebben voor dit gevoel van onbehagen bij uw commissie. Toch ligt het voor de hand, dat ingewikkelde veranderingsprocessen van lange duur niet in één wetsvoorstel, maar in een gefaseerd pakket van samenhangende voorstellen worden neergelegd. Soms is dat – zoals ook in de discussies van 1997 is gesteld – geboden om de complexiteit ervan het hoofd te bieden; goede planning en voortgangs-rapportages zijn dan van belang. Daarbij moet vanzelfsprekend ook de consistentie van de onderscheiden instrumenten gewaarborgd worden en ook voor alle betrokken actoren duidelijk zijn.

Het SUWI-traject is bij uitstek een voorbeeld van een gecompliceerd beleids- en wetgevingsproces. Dat is voor het kabinet reden geweest om in het kabinetsstandpunt SUWI de hoofdlijnen van de door het kabinet voorgestane inrichting van de nieuwe uitvoerings-structuur werk en inkomen te schetsen. Daarmee biedt het kabinetsstandpunt het kader waaraan de onderlinge samenhang en consistentie van de beleids- en wetgevingsproducten kunnen worden afgemeten die in het proces van de nadere uitwerking van het kabinets-standpunt worden opgesteld.

c. Een derde factor waardoor de commissie van mening is dat zij in afnemende mate invloed heeft op het beleids- en wetgevingsproces is gelegen in de omstandigheid dat beleidsvorming meer en meer plaats vindt in een interactief proces tussen ministerie en diverse maatschappelijke instellingen.

Wij onderkennen dit bezwaar van uw commissie, maar hechten eraan tegelijk te wijzen op het gegeven dat interactie met maatschappelijke actoren in het Nederlandse beleids-vormingsproces een groot goed is, mede omdat het als oogmerk heeft te leiden tot vergroting van kwaliteit van en maatschappelijk draagvlak voor wettelijke maatregelen. De wetgevingskwaliteit is gebaat bij een goede inbreng van alle actoren. Advies en overleg hebben beide een belangrijke en vaak onontbeerlijke plaats in de voorbereiding van beleid en regelgeving. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid, gehoord al die standpunten, ligt uiteindelijk uiteraard bij regering en parlement. Daarover willen wij geen enkele twijfel laten bestaan.

d. De commissie is van mening dat de informatievoorziening aan haar niet optimaal is, omdat in toenemende mate tal van brieven, notities en missives die de regering toezendt aan de Tweede Kamer niet als zgn. witte stukken worden gedrukt en ook overigens niet in afschrift aan de Eerste Kamer worden gezonden.

Informatievoorziening speelt een belangrijke rol bij de wijze waarop wordt omgegaan met de bovengenoemde drie factoren. Ik merk daarbij op, dat het opnemen in de witte stukken van aan de Tweede Kamer toegezonden stukken een zaak is van de Tweede Kamer zelf, terwijl van stukken, verzonden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer en van stukken, betrekking hebbend op bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstellen, automatisch een afschrift wordt gezonden aan de Eerste Kamer.

Over de informatievoorziening aan de (vaste commissie voor SZW van de) Eerste Kamer met betrekking tot concrete onderwerpen op ons terrein kunnen desgewenst naar aanleiding van onze gedachtewisseling nadere afspraken worden gemaakt, die aan uw wensen tegemoet kunnen komen.

SUWI-traject

Met betrekking tot het SUWI-traject wil ik naar aanleiding van uw vragen achtereenvolgens ingaan op het Nader Kabinetsstandpunt SUWI, de stand van zaken bij het wetgevingsproces, de aanwijzing van SUWI tot «groot project» en de daaruit voortvloeiende rapportages, de stand van zaken bij de voorbereiding van de implementatie, alsmede uw vragen over de keuringspraktijk en het ter beschikking stellen van gelden voor preventie en reïntegratie.

Nader Kabinetsstandpunt SUWI

In het Nader Kabinetsstandpunt SUWI (Kamerstukken II, 1999–2000, 26 448, nr.7) staan de voornemens van het kabinet met betrekking tot de nieuwe structuur uitvoering werk en inkomen beschreven. De Tweede Kamer heeft zich blijkens het hierover gevoerde debat op 21 en 23 maart 2000 op hoofdlijnen in deze voorstellen kunnen vinden. Zoals reeds eerder in deze brief aangegeven vormt het Nader Kabinetsstandpunt SUWI het kader voor de nadere uitwerking van de daarin vervatte voorstellen, zowel wat betreft het wetgevingsproces als de voorbereiding van de implementatie. De beoogde invoering van de SUWI-voorstellen is 1 januari 2002.

Stand van zaken wetgevingsproces

De uitwerking van de in het Nader Kabinetsstandpunt SUWI van januari 2000 beschreven voorstellen in wet- en regelgeving is een omvangrijk en complex proces. In het inmiddels bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel SUWI worden de fundamenten gelegd voor de nieuwe uitvoeringsstructuur van de (publieke) arbeidsvoorziening en de sociale zekerheid. In het wetsvoorstel worden met name de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vastgelegd van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI), de Centrale organisatie werk en inkomen (CWI), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVb). Tevens wordt in dit wetsvoorstel de (ministeriële) verantwoordelijkheid voor het toezicht geregeld.

Het nog in te dienen wetsvoorstel «Invoeringswet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen» (Invoeringswet) ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. De Invoerings-wet regelt de intrekking van de Organisatiewet sociale verzekeringen 1997 en de Arbeidsvoorzieningswet 1996, alsmede het overgangsen invoeringsrecht en de wijziging van een aantal wetten. Bijgevoegd is een inventarisatie van de wetten die dienen te worden gewijzigd. Deze wijzigingen hangen met name samen met de in de verschillende wetten genoemde – nu her te positioneren taken van de

thans nog bestaande organisaties LISV en Arbeidsvoorziening. De Invoeringswet bevat voornamelijk technische wijzigingen, maar regelt ook de verantwoordelijkheid voor de reïntegratie en de consequenties van de SUWI-voorstellen voor de gemeenten (door middel van wijzigingen van de betreffende materie-wetten).

Voorts is gestart met de voorbereiding van de lagere regelgeving op het gebied van SUWI. Voor de algemene maatregel van bestuur die de taakuitoefening van de toekomstige Inspectie werk en inkomen regelt, geldt jegens uw kamer de zgn. voorhangprocedure.

Daarnaast is in december 2000 bij de Tweede Kamer ingediend het wetsvoorstel «Verzelfstandiging reïntegratiediensten arbeidsvoorzieningsorganisatie». Dit wetsvoorstel regelt dat de reïntegratie-activiteiten van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie overgaan naar het extern te verzelfstandigen reïntegratiebedrijf KLIQ. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van de Nota naar aanleiding van het verslag van de Vaste Commissie voor SZW van de Tweede Kamer.

SUWI als «groot project»

De Tweede Kamer heeft het SUWI-traject aangewezen als een zogeheten «groot project». Een dergelijke aanwijzing houdt in dat er tussen de desbetreffende commissie van de Tweede Kamer en de minister afspraken worden gemaakt over de onderwerpen waarover en de wijze waarop door de minister verantwoording wordt afgelegd.

In het kader van de aanwijzing tot groot project is op 13 oktober 2000 de eerste voortgangsrapportage aan de TK toegezonden. Conform de daarover gemaakte afspraak is in deze rapportage onder meer verslag gedaan over de ontwikkelingen op de volgende gebieden:

- de ontvlechting van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie;
- de vorming van de Centrale organisatie werk en inkomen (CWI);
- de vorming van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV);
- de Raad voor Werk en Inkomen;
- de positionering van het toezicht in de structurele situatie en het toezicht gedurende de overgangperiode;
- het bedrijfsverzamelgebouw;
- de reïntegratiemarkt;
- handhaving en fraudebestrijding;
- doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid.

De eerste voortgangsrapportage is als Kamerstuk gedrukt (26 448, nr. 16). Het is duidelijk dat het hier de voorbereidingen betreft van een zeer omvangrijke reorganisatie, die overigens niet los kunnen worden gezien van reeds eerder in gang gezette veranderingen, zoals het SWI-proces (Samenwerking werk en inkomen). Was er bij het SWI-proces nog sprake van een ontwikkeling van onderop, bij de voorbereiding van de implementatie van SUWI is veel meer sprake van een centraal aangestuurd proces. Het is onvermijdelijk dat het veld enige tijd nodig heeft om zich in te stellen op deze andere wijze van aansturing. Met de door u aangehaalde passage uit de eerste voortgangsrapportage «het verschil in aanpak dringt slechts langzaam in het veld door» werd bedoeld op dit noodzakelijke heroriëntatieproces.

In januari van dit jaar is aan de TK het zogeheten «grofontwerp CWI en UWV» aangeboden. In het grofontwerp worden voor de CWI en het UWV de taken, de werkprocessen, de organisatie en het personeelsbeleid geschetst, alsmede de wijze waarop van de huidige situatie naar de gewenste situatie zal worden overgaan. Het grofontwerp bevat ook een beschrijving op hoofdlijnen van het gemeenschappelijke dienstverleningsconcept van CWI en UWV en de betekenis daarvan voor de gemeenten wordt aangegeven. Bijzondere aandacht wordt besteed aan ICT en het

belang van de SUWI-keten voor UWV, CWI en gemeenten. Ook de wijze waarop de cliënt bij het proces wordt betrokken komt aan de orde, zowel op vertegenwoordigend niveau in de vorm van cliëntenparticipatie, als op individueel niveau door het nader omschrijven van de individuele rechten en plichten van de cliënt. De brief is als Kamerstuk gedrukt (26 448, nr. 19). Van het grofontwerp en de bijlagen heeft uw commissie een afschrift ontvangen.

Met de Vaste Commissie SZW van de TK is afgesproken dat de volgende voortgangs-rapportage in mei 2001 zal worden verzonden. Ook hiervan zal uw commissie een afschrift ontvangen.

Stand van zaken voorbereiding implementatie

Teneinde een soepele overgang te kunnen realiseren van de huidige naar de gewenste situatie, is binnen het departement een apart organisatie-onderdeel belast met de voorbereiding van de implementatie voor CWI en UWV: de Veranderorganisatie SUWI. Over de wijze waarop dit gebeurt wordt aan de TK verantwoording afgelegd in de eerder genoemde (voortgangs)rapportages «groot project».

Daarnaast doen zich, mede ten gevolge van de voornemens op het gebied van SUWI, belangrijke ontwikkelingen voor bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Op 1 oktober 2000 is Arbeidsvoorziening opgesplitst in vijf zelfstandige bedrijfsonderdelen, waardoor het mogelijk is geworden de voorgenoemde wijzigingen op het gebied van de publieke arbeidsvoorziening op een adequate wijze voor te bereiden. Per genoemde datum bestaat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie uit de volgende bedrijfsonderdelen:

- het onderdeel Basisdiensten (dat op zal gaan in de CWI);
- het nieuwe reïntegratiebedrijf KLIQ;
- de Centra Vakopleiding;
- het bedrijf Facent (dat vervreemd zal worden op een zodanige wijze, dat de continuïteit van de dienstverlening ten behoeve van publieke taken gewaarborgd is);
- ESF-Nederland (waarvoor het voornemen bestaat om hiervan een agentschap binnen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te maken).

Zoals in de brief van 8 maart jl. aan de Tweede Kamer meegedeeld (26 448, nr. 22) hebben de hoge eisen die worden gesteld aan het ontvlechtings- en verzelfstandigingsproces geleid tot een andere bestuurlijke aansturing. Per bedrijfsonderdeel zijn door mij bestuurders aangesteld die verantwoordelijk zijn voor het ontvlechtings- en verzelfstandigingsproces en voor het waarborgen van het evenwicht tussen dit proces en het huidige niveau van dienstverlening. Het Centraal Bestuur Arbeidsvoorziening heeft aangegeven om per 1 april 2001 te willen terugtreden en de voordragende organisaties tevens te vragen om geen nieuwe bestuurders voor te dragen. Om te voorzien in de situatie die dan ontstaat, wordt op basis van artikel 90, tweede lid, Arbeidsvoorzieningswet 1996 een tijdelijke voorziening voorbereid. Met het oog op deze tijdelijke voorziening zal ik binnenkort een algemene maatregel van bestuur laten publiceren, waarin geregeld wordt dat één bestuurder de plaats zal innemen van het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening. Deze bestuurder wordt door mij benoemd en wordt verantwoordelijk voor het afhandelen van het ontvlechtingsproces en voor een goede en zorgvuldige afhandeling van het concern. In het concern zal de financiële afwikkeling plaatsvinden. Daarnaast neemt het concern de zorg voor het mobiliteitsbureau op zich.

Voorzover ik kan overzien hebben wij u op de hierboven beschreven wijze naar vermogen geïnformeerd over de ontwikkelingen in het SUWI-traject.

Het Ctsv heeft de tweede voortgangsrapportage Verbetering claimbeoordeling WAO uitgebracht en het rapport Geen Duurzaam Benutbare Mogelijkheden. Staatssecretaris Hoogervorst heeft bij brief van 26 februari jl. zijn reactie op beide rapporten aan de Tweede Kamer doen toekomen (Kamerstukken II, 2000–2001, 22 187, nr. 113). Door de rapportages van het Ctsv is een goed beeld ontstaan van de praktijk in het veld van de WAO-claimbeoordeling en van de mogelijkheden tot verbetering daarvan. Er is evenwel nog onvoldoende zicht op de exacte aard en de omvang van de achterstanden bij de keuringen. Een en ander hangt, naast capaciteitsproblemen bij de professionals van de keuring, samen met de sterke verhoging van het aantal WAO-keuringen. Het totale aantal aanvragen is in de periode 1998–2000 met bijna 40% gestegen.

De informatievoorziening schiet thans nog te kort. Er moet daarom prioriteit worden gegeven aan de ontwikkeling van een adequaat managementinformatiesysteem, zowel met het oog op het toezicht als op een gerichte sturing van de uitvoeringspraktijk. Kortheidshalve verwijs ik u verder naar de bovenvermelde reactie van Staatssecretaris Hoogervorst.

Gelden voor preventie en reïntegratie

Op 16 februari jl. heeft Staatssecretaris Hoogervorst het eindrapport «De Realiteit. Integrale rapportage evaluatie Wet Rea» naar de Tweede Kamer gestuurd. Uit deze evaluatie en uit signalen uit de praktijk komt inderdaad naar voren dat de uitvoering van de wet nog niet optimaal is. Eén van de tekortkomingen is dat het geregeld voorkomt dat door de uvi's niet voortvarend wordt omgegaan met verzoeken om ondersteuning bij reïntegratie. Op 1 januari 2001 is daarom de Wet beslistermijnen sociale verzekeringen in werking getreden. Deze wet regelt de termijnen voor het nemen van beslissingen op aanvragen van voorzieningen voor preventie en reïntegratie. Voor enkele voorzieningen zijn de beslistermijnen verkort. Hiermee wordt beoogd dat betrokkenen sneller worden geïnformeerd of zij wel of niet in aanmerking komen voor bepaalde voorzieningen. Kortheidshalve verwijs ik u verder naar de bovenvermelde reactie van Staatssecretaris Hoogervorst.

Uiteraard zijn wij gaarne bereid om op een nader te bepalen datum met u mondeling van gedachten te wisselen over de belangwekkende zaken die u in uw brief aan de orde heeft gesteld.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. A. F. G. Vermeend